

מדינת ישראל והאנטישמיות

ע. ריכרט

תיהם. בעולם־המערב היתה קיימת בעיקר אנטי־ציונות ליבראלית ומתקדמת, שנבעה משלילת היהדות הלאומית ומחיוב הטמיעה. זו בודאי לא היתה אנטישמית ביסודה, לא כל שכן האנטי־ציונות המובהקת, החריפה, של רוסיה הסוציאליסטית והתנועה הקומוניסטית בעולם. רק מנהיגי הסור־ציאליזם באירופה, שהתיחסו מקודם בשלילה לתנועה הלאומית היהודית (ולאמתו של דבר רק חלק מהם בלבד) נקטו במרוצת הזמן עמדה אוהדת כלפי הציונות, במידה רבה בזכות פעולתה המסבירה של תנועת הפועלים הציונית והישגיה הממשיים בא"י, אולם, בדרך כלל, היו כמעט לכל שונאי־ציון שבין היהודים, מהקור־מוניסטים וה"בונד" עד הבורגנות המתבוללת, חסידים גויים משלהם.

ב

והנה נשתנו פני הדברים מעיקרם. החזית האנטי־ציונית הליבראלית והנאורה, שדחתה את הציונות מטעמים עקרוניים, נעלמה עתה ברובה הגדול. אמנם, החוגים הדמוקרטיים והמתקדמים, שהסתלקו מהתנגדותם למפעל הציוני, אינם גור־סים את הציונות גם כיום כפתרון לשאלת היהודים בכללה. אך הם רואים בעליה לארץ־ישראל פתרון לבעיית הנידחים ושארית הפליטה היהודית באירופה ותומכים בהקמת מדינה יהודית כפיצוי לסבל האיום שנפל בחלקו של העם היהודי. גישה זו, פרט לשיקולים פוליטיים מיוחדים, משותפת להם ולברית־המועצות מאז חל המפנה הפרו־ציוני במדיניותה. אכן אם אין התמיכה בציונות קשורה היום באהבת־ישראל, הרי מכל מקום היא קשורה בהעדר אנטישמיות. ברית־המועצות וממשלות אירופה המזרחית, שחדלו להיות אנטישמיות והן מגשימות בפועל משטר של שוויון כלפי היהודים, מסייעות לתנועה הציונית במלחמתה הפוליטית. לעומתן כולל עתה המחנה הגדול של עוכרי־ישראל בעולם את רוב בנינים של האנטי־ציונים למיניהם. שנאת־ישראל ושנאת־ציון מסייעות זו לזו, בבריטניה משמשת האנטישמיות מכשיר־עזר למדיניות האנטי־

הרצל מספר על התפעלותו של אלפונס דודה, הסופר הצרפתי, שהיה אנטישמי מובהק, למשמע הסבריו על הציונות. תגובתו של דודה שימשה להרצל הוכחה לצדקת דרכו וחיוקה אותו באמונתו שהעולם הלא־יהודי, לרבות האנטישמיים, יקבל ברצון את רעיון מדינת היהודים וכך ינטל עוקצה של האנטישמיות תוך כדי הגשמת הציונות. האנטישמיים, כסבור היה הרצל, יהיו מוכנים "להמתין", לאחר שיוכרו על הפתרון הציוני, עד שתקום ותיכון המדינה היהודית ותקלוט לתוכה את פזורי היהודים.

ואכן לא רק בשחר התנועה, כשהטיף הרצל ליציאת יהודים מאורגנת ורבת־מידות מהגולה, לקיבוץ־גלויות כענין אקטואלי הניתן להגשמה בדור אחד או שניים, כי אם גם לאחר מכן זכתה הציונות ב"אהדתם" של משכילים אנטישמיים רבים. אף משהוברר כעבור זמן, כי אין התנועה הציונית מגשימה את תכניתו הכבירה של הרצל, ולא עוד אלא היא מארגנת את היהודים לחיים לאומיים ולמלחמת־זכויות פוליטית בגולה, הור־סיפו חוגים אנטישמיים לראות בציונות מכשיר מועיל לעידוד ההגירה היהודית מרצון. אמנם, בארצות־המערב מצאה לה התנועה הציונית בעלי־ברית וידידים נאמנים מקרב המדינאים ואנשי־הרוח הנאורים, שתמכו בה מטעמים הור־מאניים, מתוך בקשת צדק לעם הנרדף. אולם במדינות אירופה המזרחית והמרכזית, שם הור־פיעה הבעיה היהודית במלוא חריפותה, היו שוחרי הציונות לשמה מבין הגויים מתי־מספר. כאן היתה האנטישמיות — זו שטרם נשתחררה מהיסוסים־מצפון וממעצורי־תרבות או מחששות מפני דעת־הקהל במערב — כמעט מקורי־ההשֶׁר ראה היחיד לתומכי הציונות בקרב לא־יהודים, מכל מקום, אין לומר, כי ההתנגדות לציונות ולמפעל הבנין היהודי בא"י היתה כרוכה בתקופה ההיא ב"אני מאמין" האנטישמי, מגיעה היו בדרך כלל, אחרים, אויביה הפוליטיים של הציונות בבריטניה, למשל, אלו חסידיו המדיניות הפרו־ערבית בא"י, לא היו ברובם אנטישמיים, אם כי אהבת־ישראל גדולה לא פעמה בלבר

בטרוניה על ההתבדלות היהודית; והיתה אחרי כן אנטישמיות שהתריסה כנגד ההשתלטות היהודית. אנטישמיות מנומקת זו, שהוקיעה תופע עות ותכונות הקשורות באורח־החיים היהודי, הניחה מקום לפתרונות־קיום שונים ליהודים — אמנציפציה וטמיעה, הגירה וגם ציונות. אף שנאת היהודים בימיה־ביניים תלתה את הקולר בדת ישראל, שגרמה כביכול לשחיתות־המידות היהודית, והשאירה ליהודי פתח־הצלה ע"י המרת דתו, כלומר הציעה לו פתרון התלוי בהסכמתו, במעשהו. אולם משטמת היהודים, שגדלה על ברכי המאה העשרים, נתיאשה מאולת־יידה של האנטישמיות „הנאורה“ והגיעה בסופה לשלילת כל פתרון אנושי לבעית היהודים, כלומר לשליית עצם הקיום היהודי. היא לא הניחה עוד ליהודי שום ברירת־חיים, ועל כן ניטל מהמוני ישראל שהומתו ועונו במכלאות הגיטאות וב־מתנות ההשמדה אף טעם הגבורה שבקרבן חיהם הפאסיבי, ועל פתחי תאי־התנק והכבשנים נתרקן מושג קידוש־השם מתכנו, לא היו עוד „קדושים“ באושיאנצים ובמאידנק — כמוכן המסורתי שידעה ההיסטוריה היהודית במגנצא או בטולצ'ין.

ג

גלגול אחרון זה של שנאת־ישראל, הקשור בפאשיום על גילוייו השונים, נשאר שריר וקיים גם לאחר מיגור הנאציום. ההתנכלות לקיום היהודי כשלעצמו גלומה בכל צורת אנטי־שמיות בימינו, מדעת או שלא מדעת, כי ביסודה טבועה ההנחה שאין פתרון לשאלת היהודים. הכרת חוסר־הפתרון היא המפרני סת, במידה הגונה, את הסבילות כלפי ההתפרר עות האנטישמית מצד שדרות־העם הרחבות גם כשאין לבז שלם עם מעשי־האלימות. באין מוצא של שכל ניטל הרסן מהיצרים. על כן חדלה אנטישמיות־היצרים בימינו להיות נזלת המונים חשוכים בלבד. לפיכך אין עוד פרופיסור רים אנטישמיים מכובדים הכותבים ספרי־מחקר עבים בשאלה היהודית. יש רק תעמולת־תככים, לחישה ושיסוי, ועל הכל — מחשבת־הזוועה המק־ננת במוחם של גויים רבים, כי השמדת מיליוני היהודים בידי היטלר היתה אולי מעשהו „המוצי־לח“ היחיד ואילו ניתנה לו שותות היה משלים את פעלו ופותר את הבעיה היהודית לפחות ביבשת אירופה.

ציונית, שאינה נרתעת מפני אמצעית־עמולה נפסדים לביווי היהודים בעולם, „בשנה־שנתיים האחרונות“ — כותב עתונאי יהודי — „היה מרכז אנטישמי פעיל מאוד באירופה והוא חבר השליחים והעתונאים והסופרים של הפוריין אופיס הבריטי, שישב בשווייץ ומשם הפריחו את תעמולתם הבזויה נגד היהודים. שמועות „חד־שות“, היאורים וצילומים, המציגים לזוועה את היהודים כטרוריסטים וכחלאת העולם, יצירות שיצאו מביח־החרושת של משרתי באוין, יכלו להתחרות במיטב התוצרת של יוליוס שטרייכר.“ בו בזמן מציגה העתונות הבריטית את הציונות — שנועדה לכאורה לשים קץ לשנאת־היהודים — כאחראית לגידול האנטישמיות באנגליה.

אין זו, אגב, התפתחות מפתיעה בתולדות שנאת־ישראל. גם האמנציפציה האזרחית באה לפתור את הבעיה היהודית והפכה אתר כן קרן לנגח בה את היהודים, ואשר לציונות, הרי גם אם לא נתעלם מהתפקיד שמילא הטרור בחיזוק ידי האנטישמים האנגליים, עובדה היא, כי לא בבריטניה בלבד, שהמפנה האנטי־ציוני חל בה לכתחילה מטעמים פוליטיים, אלא בכל מקום בעולם קמה ברית אמיצה בין שונאי־ישראל לשונאי־ציון. האנטישמי היה לאנטי־ציוני, וכביכול לפרדערבי, בכל תפוצות הריאק־ציה העולמית, ממחנה הגנרל אַנדרס הפולני ועד הפמליה של ג'ון ראנקין האמריקאי. ומעל לכל מופיעה כסמל לברית טמאה זו אישיותו של מנהיג מלחמת הערבים בציונות, שותפו של היטלר בהשמדת יהודי אירופה ובעל־בריתיה של בריטניה בהכשלת המדינה היהודית.

ובאותה מידה שהאנטישמיות נעשתה כלי־זיין בידי האנטי־ציונים אין האנטישמיים נמנעים מלהסתייע בשיסוי האנטי־ציוני לצרכי תעמולתם ותכניהם. מסתבר, איפוא, כי יצר האנטישמיות, הנלחמת בציונות, בעלית יהודים לארץ־ישראל, אינו נשמע עוד לאינטרס האנטישמי, האינטרס שביציאת יהודים, מבחינה זו לא נתאמתה הפרוגנוזה של הרצל, אמנם, בחקיימה — למעלה מכל המשוער — חזותו על צרת ישראל, אך נתבדתה אמונתו בצוררי היהודים, כי על כן עברה ובטלה האנטישמיות „הראציונאלית“, בת המאה ה־ט, שאותה ראה לפניו, עמה נעלם גם הטיפוס של האנטישמי „ההגון“, שאפשר היה לס־תור את טענותיו בדרכי פולמוס, שיהודים שנונים כה הרבו לעסוק בו להנאתם. אכן, היתה לפנינו, בפרוס התקופה הליבראלית, אנטישמיות שבאה

הרי נתכוונה לארץ-ישראל כמקום התחדשותו הרוחנית והחברתית של העם. כמרכז פעילותו התרבותית, שישפיע בדמות-חיו וביצירתו על יהדות הגולה. אך היא לא גרסה, בדרך כלל, את רעיון ההקרנה הפוליטית של ארץ-ישראל על תפוצות הגולה. הארץ לא נועדה, לפי תכנית זו, לשמש משגב עז ומחסה מדיני לפוריי היהודים בעולם.

ברור היה, כי מבחינה פוליטית יצטרכו יהודי הגולה לדאוג לעצמם ולהגן על זכויותיהם, בהסתייגותם על קונסטיטוציות וחזי מיעוטים, ולהעזר במערכת-הכלים הנפרדת של „עבודת-ההווה“, שתוסיף למלא את תפקידה במאבק המדיני של הגולה בפרלמנטים, בקהילות ובזירה הבינלאומית. יעודה של ארץ-ישראל כלפי הגולה נראה באספקלריה רעיונית זו כתרבותי ופסיכולוגי בלבד. אולם משהחל להתמוטט — בראשית שנות השלושים — משטר הזכויות הפורמאליות, שעליו נתבססה מדינות-הגולה ועבור דת-ההווה הפוליטית, התחילה מתערערת גם האמונה בבטחון הקיום הגלתי עפ"י „משפט העמים“ ובכושר ההתגוננות של הגולה. קשי החיים היהודיים ומצבי-המצוקה ללא מוצא הנרי אה לעין הולידו לא אחת בציוניות היהודית תכניות-אשליה ורעיונות-סרק פוליטיים, מעין מפלט ממחשבות שאינן נוחות וממסקנות שאין מגווס מהן. התנועה הציונית נהנתה בתיאוריות מסוג זה לא פחות מתנועות וזרמים אחרים.

אכן נראה הדבר כי משעה שהופיעה לראשונה תכנית החלוקה מתרקם באידיאולוגיה הציונית רעיון-הזיה חדש, החוזר ועולה מפקידה לפקידה ועלול להיות למעין תחליף לתורת-הלוואי הציונית לשעבר, שביקשה לקיים את קיבוצי-הגולה הגדולים באירופה בכוחו של משטר המיעוטים הלאומיים. רעיון זה קשור בפירוש מסוים הניתן לתביעת עצמאותנו המדינית בארץ כפתרון לבעית חוסר-המולדת של העם היהודי בכללו. והכוונה לראית תפקידה של המדינה היהודית כלפי הגולה באורה של מין „אחד-העמיות“ פוליטית. המדינה היהודית, לפי דעה זו, תשחרר את היהודי הגלתי לא רק מנחיתות סובייקטיבית ואובייקטיבית בשל היותו חסר-מולדת אלא גם „מן המצב העלוב של חוסר-ההגנה“. היא תיצור „סטאטוס חדש“ בשריביל המוני היהודים בגולה שעדיין לא הגיעו לארץ. דומה, כי יש כאן נסיון חדש לגיסוח „אידיאולוגיה של מפלט“ ע"י הצעת פתרון קל

המסקנה שאנו חייבים להסיק, בראשית תקופתנו המדינית, מהכרת מהותה זו של שנאת-ישראל בדורנו היא, כי מפלצת האנטישמיות, ילידת הגלות ובת-לויתה הנאמנה, לא בלבד שתוסיף לבעת ולסכן את קיומם של פוריי הירודים בעולם, אלא, בניגוד להנחה הציונית מלפנים, היא עלולה לאיים גם על קיומה של המדינה היהודית לאחר שתיכון. עתידה מדינתנו להוות לא רק כתובת לדורשי שלומנו, אלא גם מטרה ברורה למבקשי רעתנו, לפאשיוס העולמי ובעלי-בריתו הגלויים והסמויים. הדיפלומטיה של מדינת היהודים הצעירה בודאי תהיה זקוקה לכל חכמת מדינאיה, מראשית קיומה, כדי לפתור סידרה ארוכה של בעיות פוליטיות וכלכליות חמורות וסבוכות. אך נוסף לכל אלה היא תצטרך לפלס לה דרך בסבך המזימות והעלילות של האינטרנציונל של שנאת-ישראל אשר יתיצב נגדה.

עד שתמלא את יעודה בפתרון בעית היהודים בעולם, ועל מנת שתוכל למלא, יהיה על המדינה היהודית בשנים הבאות להתגונן ולעמוד על נפשה בפני התנקשויות האנטישמיות.

ד

התורה הציונית היתה נתונה מתחילתה בכפי-הקלע בין שתי תפיסות-יסוד, שנחגלגלו כפעם בפעם בנוסחאות ובגלגולי-מחשבה חדשים, אך ככל אשר הוגדרו ונוסחו ונשתנו, נשאר סימני ביח ראשון טבועים בפרצופן: הציונות כפתרון לצרת היהודים, כמאמץ-לקיבוץ-גלויות בכימות, והציונות כפתרון לצרת היהדות, כתנור עת רינסאנס לאומית-רוחנית, כשאר-ישוב באיכות. הנסיונות השונים למזג את שתי המגמות, שנעשו בתנועה הציונית, ועליהם יש להוסיף את האבטונומיזם הגלתי ואת תורת המיעוטים הלאומיים, נתנו מקום להתגדר בתוך הציונות לבעלי גירסאות שונות, מהם שדחקו את רעיון שיבת-ציון לקרן-זוית והפכוהו לסיסמה ריקה ובלתי-מחייבת לחלוטין. אכן, בדרך נפתוליה הרעיוניים מבאזל עד הלסינגפורס ומאיגאנדה עד נעד הדלגציות היהודיות, קלטה הציונות לתוכה יסודות רעיוניים ופרוגרמטיים, שנצטרפו לפסיפס אידיאולוגי מגוון. במידה ש„הפראקציה הדמוקרטית“ על שלוחותיה ובני-בריתה בתנועת הפועלים הציונית, שקבעה את דרך הציונות המגשימה בדור האחרון, קיבלה את עיקרי משנתו של אחד-העם בצירוף „עבודת-ההווה“,

בו ובין הכוחות המתקדמים בעולם, הרי גם ההתבוננות במציאות הפוליטית הכללית, אינה מצדיקה מסקנות אחרות. וכי הביא מעמדה הממלכתי של ליבריה ישועה לכושים באמריקה? כלום יש בו משום סיוע במלחמתם בקיפוח חלקם בחיי יום-יום? קשה לשער כיצד היתה אירלאנד, למשל, יכולה להמציא מגן וחסות של ממש לאירים שמעבר לאוקינוס, אילו היו סובלים מדיכוי ומרדיפות. כי מלבד המניעה הפורמאלית להתערבות מדינית לטובת נתינים זרים המקור פהים או נרדפים בארצם, אין כוחה של חסות פוליטית יפה לגבי קיבוצי-אנשים גדולים שמעבר לגבול אלא אם כן היא רצופה עצמה פוליטית-צבאית מספקת כדי הטלת אמצעי-כפייה נאותים או שיש בתחומה היא קיבוצי אנשים העלולים להיפגע פגיעת-תגמול מצדה. חסות כזו העניקה גרמניה הנאצית בתקופת גיאורתה. מאידך גיסא, יעילותה של האפוטרופסות הקוני סולארית, המובטחת לנתינים בנכר, קשורה בדרך כלל בעובדה שמספרם ברגיל אינו גדול עד כדי להוליד בעיה פוליטית רצינית בארץ מר שבם, וכי בשעת חירום קיימת אפשרות החזרתם המהירה למולדתם. מחוץ למקרים אלה, הרי מדינה, וכל שכן מדינה קטנה, המעוניינת בגורלם של מיעוטים מעבר לתחומיה, יותר משהיא מסוגלת לעזור להם בהיותם נרדפים, עלולה לסבול ממציאותם בקביעת מדיניות-החוץ שלה. בחופש פעולתה, בגלל אפשרות החזקתם ע"י ממשלותיהם כבני-תערובות, חזקה עלינו שפרשה זו תהיה נחירה לנו למדי, ולו גם מנסיונותינו האחרונים בכגדאד, טריפולי ועדן מכאן ובליר ברפול ולונדון מכאן, ודאי, מיעוטים בנכר על-לים גם להיות לברכה פוליטית למולדתם. גם בפרשה זו יש לשוב ולצינות גסיון רב מהעבר הרחוק והקרוב. אכן, שתי האפשרויות קיימות, בלי ספק לגבי המדינה היהודית הקמה. אולם, המסקנה המתחייבת מהאמור היא כי, מבחינה פוליטית, יותר משהמדינה היהודית יהיה בכוחה להשפיע על הגולה, עשויה הגולה להשפיע עליה, אם לטובה ואם לרעה. אם יש מקום לדבר איפוא על „אחד העמים“ מדינית כביכול, הרי כל זמן שיתקיימו קיבוצי-יהודים גדולים בגולה, היא עלולה להתאמת דוקא בכיוון ההפוך. אך שמא יש מי ששם מבטחו במגילת „זכויות האדם“ וביכלתם של נציגי המדינה אלה חוזר ומתנה את בטחון הקיום הגלתי במערכת הזכויות הפורמאליות והעורבות

ומושלם לבעית-הגורל הציונית שלאחר החלוקה— בעית הצלתה של יהדות הגולה ע"י ארץ-ישראל קטועת-השטח.

מן הראוי לברר איפוא מה הם הסיכויים המתקבלים על הדעת לסיוע פוליטי לגולה מצד המדינה היהודית המתרקמת.

ה

אפיים הבלתי-מוכר, מבחינה מדינית, של מוסדות השתדלנות היהודית בעת החדשה, החל בחברת „כל ישראל חברים“ וכלה בקונגרס היהודי, גרע בלי ספק מכושר-פעולתם ויעילותם, אך היה לו גם יתרון מסוים. שכן אירגונים אלה, בהיותם נטולי מעמד מדיני-משפטי, היו גם חפשים מחובות וסייגים שונים הכרוכים בסטאטוס הממלכתי. למעשה, לא „סיכנו“ שום דבר בהשתדלויותיהם, מחוץ לסיכון שבכשלון הפעור לות עצמן. ואם כי היו לנגדם, בודאי, שיקולי זהירות פוליטיים, הרי היו פטורים מלשקול, מכל מקום, סכנות מעין הכרות-מלחמה, סאנקציות כלכליות, ניתוק קשרים דיפלומטיים, וכיוצא באלה. כללו של דבר, כשלעצמם לא היה להם מה לסכן ומה להפסיד.

לא כן יהיה, כמובן, מצב המדינה היהודית. שאלת התערבותה להגנת זכויותיהם של יהודי הגולה, נתיני מדינות זרות, תחייב בהכרח שיקול זהיר מאד כל אימת שתתעורר, ניתן לשער כי היהודים, אזרחי המדינות הנכריות אף הם לא תמיד יראו התערבות מעין זו בעין טובה ומהם שיראו לעצמם צורך או הכרח להתנגד לה בגלוי. אולם אם גם נניח, כי בימי שלום בעולם ויציבות פוליטית יחסית תוכל לצמוח תועלת-מה ליהודים הסריי-מגן מקשריה הדיפלומטיים של ממשלה יהודית ומגישתה הישירה למוסדות פני-קוח בינלאומיים, הרי לא יהיה בכך משום תוספת-בטחון גדולה לקיומם. כי אף בשלב-התפתחות זה שאליו הגיעה האנטישמיות בזמננו, אין סכנות חמורות נשקפות ליהודים, בימים כתיקונם, אפילו במדינות פאשיסטיות למחצה, פרט לקיפוח והפליה שבגדר האנטישמיות ה„נורמאלית“. הסכנות החמורות, סכנות הקיום, עלולות להופיע בשעות משבר ותמוטה, ואז ספק אם כוח-הדיפלומאטיה של המדינה היהודית יעמוד להם ליהודים בשעת הפורענות.

אכן מלבד הלקח שיש ללמוד ממצבם המיוחד של פזורי היהודים, הנתונים כיום בצבת האיומה שבין הפאשיזם והאימפריאליזם הרכושני הנעזר

המבטיח חופש עליה המונית וחופש הבניה הישובית — לא הייתי להוט אחרי סיסמה זו דוקא, אולם לאחר מה שעבר עלינו בשנים האחרונות, יכולנו להיוכח, כי בתקופה זו אין משטר אשר יבטיח לנו זאת בלתי אם מדינה יהודית. דברים אלה אין לגרוע מהם ואין להוסיף עליהם גם לאחר ההכרעה שנפלה. חלילה לנו לתלות במדינה היהודית, כשם שת לינו בציונות בזמנים שונים, בוקי סרוקי של השליות ופירושים מסלפים. לא נבנה את המדינה היהודית למען קומץ „עברים“ מילידי הארץ וגם לא למען יהודים יושבי כרכים העוסקים בחיי-שעה בגולה על מנת שיוכלו לבקר בקונסול ליות שלה ובעת צרה ומוצקה יתדפקו לשוא על דלתותיהן.

שני צדדים למטבע העליה, צד זכות וצד חובה. בשנות המנדט לא עלו הזכות והחובה בקנה אחד, ואין לקבוע מי חסא יותר: אנהנו או שלטון המנדט. במדינה היהודית תובטח זכות העליה, ואולם יבוא יום ויהיה צורך לדאוג לחובת העליה. דאגה זו תוטל על ההסתדרות הציונית, שיש לנו ענין בהמשך קיומה בראש ובראשונה לשם תכלית זו, וכן לשם עבודת החינוך והתרבות, וההכשרה המקצועית הקשורות בה. אכן, דוקא בשטח החינוך והתרבות שומה יהיה על הסתדרות הציונית לפעול פעולה ענפה בגולה לשם הצלתה מן הכליה שבדרך הטמיעה וההתנכרות בפועל, אולם מן הראוי ש„עבודת ההווה“ הפוליטית תוצא לגמרי מתחום סמכותה של התנועה הציונית, ואם אין לוותר עליה, יעסקו בה ארגונים אחרים. אך חלילה לארגונים כאלה לצאת מגדרה של שתדלנות חיובית ולעורר אשליות חדשות על בטחון הקיום בגולה. כי פעולה מעין זו שכרה, מבחינת עניניו של העם היהודי, מוטל בספק, אך הפסדה ברור: היא מסיחה דעת העם בגולה מציונות של ממש — ומדרך הצלתו. ארגונים אלו ראוי להם לזכור את הסיסמה הרפואית: „ראשית חכמה לא להזיק“.

החוקיות, שעליהן הושתתה מדיניות הגולה היהודית לשעבר, לשם כך בלבד לא היה צורך במדינה יהודית, אף אם מעמדה עשוי להבטיח לה יתרון פוליטי מבחינה „טכנית“ על אירגוני השתדלנות היהודית הבלתי-רשמיים, שהרי על דרך זו זכתה בנצחונות לא מעטים גם השתדלנות של העבר, שנשענה על פריבילגיות וחסות מלכים ושרים, וזכתה בהם גם „המדיניות“ היהודית שתמכה יתדותיה במשטרי זכויות וערובות כלליות, שהוכרו ע"י משפט העמים. כללו של דבר, אנו חוזרים להנחה, כי כל עוד מוכנים עמי התרבות לקיים בעולמם משטר פוליטי, שבו מובטחות זכויות היסוד האנושיות, יש טעם ותכלית להשתדלות למען זכויות היהודים בגולה וממשלה יהודית עלולה לתרום את חלקה בהגנה עליהן, אולם, בעת צרה ומוצקה, בהתערער משטר-הזכויות, ספק הוא אם תוכל המדינה היהודית לעמוד בפרץ ולעצור את מיעוד האנטישמיות הקטלנית.

1

אי לזאת מן ההכרח שיהיה ברור לנו בתכונות, כי כל עיקרה של המדינה היהודית, כל הטוב הצפון בה ובתקומתה, אינו אלא באפשרות העליה הגדולה שהיא מבטיחה, ובמידה שהיא מבטיחה, להמוני היהודים בגולה. זו האמת הפשוטה, הישנה-נושנה, שאין לסלפה, לסגננה או לכרכר סביבתה כרכורי-אידיאולוגיות, אם תקצר ידנו להגשימה בחיים, ננערינא חצננו לפחות מרעיונות-הבאי שאין בהם נחמה לאורך ימים. סוף סוף הסיבה העמוקה למיפנה של „בילטמור“, לתביעת המדינה היהודית לאלתר, נעוצה היתה בהכרה, שאמיתותה נתגלתה בלייק-סאקסס בפרשת „הביצוע“ — כי אין עוד שלטון זר המוכן לשמש מכשיר להגשמת הציונות, ושעל כן המדינה גופה נעשתה הכרת להמשך המפעל הציוני. חדלה המדינה להיות „מטרה סופית“, הן כה היו דבריו של ב. כצנלסון לביסוס התביעה למדינה: „אודה, לא המדינה היא העיקר בשבילי, אילו היה אפשרי משטר